

AHMET GÜRLEK (1946- 2014)

Zeki ARIKAN*

Öz

Vefat eden İzmir Milli Kütüphane Müdürü Sayın Ahmet Gürlek için kaleme alınmış anı yazısıdır.

Anahtar Sözcükler: Ahmet Gürlek; İzmir Milli Kütüphane.

Abstract

This is a memoir for decedent Mr. Ahmet Gürlek who was director of İzmir National Library.

Keywords: Ahmet Gürlek; İzmir National Library.

İzmir Milli Kütüphanesi'nin Müdürü Ahmet Gürlek, genç denecek bir yaşta kalbine yenik düştü. Beklenmedik bir anda aramızdan ayrıldı. Geride büyük bir boşluk bıraktı. Yeri asla doldurulamayacak bu çalışkan ve özverili insanın arkasından bu yazıyı yazmak da bana düştü. Üzgünüm. Odasına her uğradığımda bu çalışkan insanı işinin başında görürdüm. Sessiz, sakin kendisini işine vermiş olmanın rahatlığı içinde... Bir iki güne kadar ameliyat olacağını söyledi. Ne yazık ki masadan kalkamadı. Bizleri yasa boğarak gitti.

Ahmet Gürlek, İzmir'de kütüphaneciliğin öncülerinden biriydi. Ama herkes onu daha çok Milli Kütüphane'nin Müdürü olarak tanıdı. Büyük ve titiz bir araştırmacıydı. Üretken bir yazardı. Şiirle de ilgisi vardı. Yıllardan beri de İzmir'in göz bebeği Milli Kütüphane'nin Müdürlüğünü yürütüyordu. Kütüphaneyi kuruluşuna temel olan anlayış ve zihniyetle yönetti. Bu "milli" kuruluşu hep yüceltti, ayakta kalmasını sağladı. Onun yüz yaşına ulaşması hepimiz için büyük bir onurdu. Bu onurlu günü anmak, kutlamak için hiçbir özveriden geri kalmadı. Basına demeçler verdi, yazılar yazdı. Açık oturumlara katıldı. Kısacası kütüphanenin adına layık tören, kongre ve etkinliklere imza attı. İzmir'in bu onurlu günü bir dizi etkinlikle anıldı ve kutlandı. Kendisine, İzmir Türk Ocağı'nın kitaplarının Karataş'taki Eğitim Müzesi'nde bulunduğunu söylediğim zaman hemen gidip bu kitapları gördü. Milli Kütüphane'nin mimarı Tahsin Sermet'in torununu bulmak ve onunla söyleşi yapmak için elinden ne geliyorsa yaptı. Kütüphanenin kuruluşunun 100. yılında yapılan kongrenin bildirilerinin basılmasını sağlamak için bütün hazırlıkları yaptı ve bunları baskıya hazır duruma getirdi. Hazırlıkları epeyce geriye giden ve Milli Kütüphane ile ilgili anıları bir araya toplayan "**100. Yılda Milli Kütüphane**" nin editörlüğünü yaptı. Ortaya Milli Kütüphane'yi her bakımdan tanıtan anıtsal bir eser çıktı.

Ahmet Gürlek, 1946 yılında Develi'de doğdu. Babası müderris Halil Efendi, annesi Karamanlı Ali Efendi'nin kızı Pakize Hanım'dır. İlk ve orta öğrenimini burada tamamladı. Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü'ne devam ederek burayı 1969 yılında bitirdi. Kütüphanecilik dışında Sanat Tarihi, Fars Dili ve Edebiyatı, Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümlerinden dersler aldı. Ayrıca iki yıllık formasyon dersleri de aldı. Ankara Seyranbağları ilkokulu ve Dikmen ortaokulunda görev yaptı. 1970-71 yıllarında yedek subaylığını tamamladıktan sonra Ege Üniversitesi'ne kütüphaneci olarak atandı. Sırasıyla Diş Hekimliği Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Fakültesi ve Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde kütüphaneci, şef, müdür sekreter olarak görev yaptı.

Ege Üniversitesi'nde görevli olduğu yıllarda Rektörlüğe bağlı kütüphanenin dışında her fakültenin bölümlerinde de ayrı ayrı kütüphaneler bulunuyordu. Gürlek'in üç arkadaşı ile hazırladığı raporların kütüphanelerin birleştirilmesi ve yeni bir binanın yapılarak çağdaş bir kütüphanenin kurulmasına büyük katkısı oldu.

* Emekli tarih profesörü. Karabağlar İzmir. e-posta: zeki.arikan78@gmail.com

Dokuz Eylül Üniversitesi'nin kuruluş aşamasında da yönetici olarak çalıştı. Kütüphanede çalışanlar için hizmet içi kursu düzenledi. Kendisi de burada görev aldı. Bunun yanında İzmir Namık Kemal Lisesi ve Buca Ortaokulunda Edebiyat ve Sanat Tarihi dersleri okuttu.

1987'de Kültür Bakanlığı'na atanarak İzmir Atatürk İl Halk Kütüphanesi'nde görevlendirildi. İzmir'e yakışır bir halk kütüphanesi kazandırmak için çalıştı. Binanın onarımını gerçekleştirdi. Gereksinimi duyulan yeni bölümleri hizmete açtı. Bu bölümlerden Atatürk Sanat Galerisi'nde TÜRKSOY (Türki Cumhuriyetleri) ressamlarının katıldığı resim sergisini hazırladı. (28 Haziran – 4 Temmuz 2000). Kütüphaneye Atatürk Sanat Galerisi, Yabancı Diller Bölümü, İzmir Kitaplığı gibi yeni bölümler kazandırdı (21.6.2001). Çevresinin katkılarını sağlayarak üstün çalışmalarından dolayı Kültür Bakanlığınca takdirname ve teşekkürle ödüllendirildi, örnek gösterildi.

Ahmet Gürlek, 1995'te İstanbul'da toplanan IFLA (Uluslararası Kütüphanecilik Dernekleri Federasyonu) Genel Kurulu'na İzmir delegesi olarak katıldı. Bu nedenle dönemin Kültür Bakanı İsmail Cem tarafından kendisine teşekkür belgesi verildi. 2001 yılında İzmir Kültür Müdürlüğü Yardımcılığına atandı. İzmir'de çeşitli kültürel etkinliklerin hazırlanmasında önemli rol oynadı. Çeşitli eserlerin yayımlanmasına katkıda bulundu. 2003 yılında emekliye ayrıldı.

2004 yılında İzmir Milli Kütüphanesi'ne müdür olarak atandı. Sirel Ekşi'nin deyiimiyle "Bilgi Denizinin Kaptanı" oldu. Kütüphanenin daha ileri bir düzeye gelmesi için bütün gücüyle çalıştı. Hürriyet Gazetesi'nin kurduğu bir jüri tarafından Türkiye'nin en iyi on kütüphanesi tarafından yedinci sırada yer almasını sağladı. Bu Milli Kütüphane için onur verici bir ödül oldu.

Milli Kütüphane Sinemasının (Elhamra) Kültür Bakanlığınca kiralanarak İzmir Devlet Opera ve Balesi'nin kurulmasında Gürlek'in önemli katkıları oldu. O dönemde İzmir Senfoni Derneği tarafından kurulan İzmir Kültür ve Sanat Kurulu'nda Türk Kütüphaneciler Derneği İzmir Şubesi Başkanı olarak yer aldı. Operanın kurulmasında kamuoyu oluşturulmasını sağladı. 41 yıla varan meslek yaşamında bir ara başkanlığını yaptığı Türk Kütüphaneciler Derneği İzmir Şubesi tarafından "Türk Kütüphaneciliğine Yaptığı Katkılardan Dolayı" takdir belgesiyle onurlandırıldı.

Ahmet Gürlek, daha başa kurum ve kuruluşlarca da ödüllendirildi. Ege Üniversitesi'nin düzenlediği "Ege Kitap Günleri", İzmir Teknoloji Enstitüsü Rektörlüğü'nün "Atatürk'ü Anma Törenleri", "Kayseri Erciyes Fikir ve Sanat Dergisi 25.Yılı", Develi Belediye Başkanlığı'nın düzenlediği "Bütün Yönleriyle Bilgi Şöleni" (2002), İl Kültür Müdürlüğü'nün "Kütüphane Etkinlikleri" vb. bütün bu çalışmaları ödüle değer görüldü. Develi Belediye Başkanlığı'nın Develi kültürüne yaptığı katkılardan dolayı teşekkür belgesiyle onurlandırıldı (2009). Gediz Üniversitesi, İzmir Kültür ve Sanat Vakfı (İKSEV) ve Belediyesi'nin katılım ve katkılarından dolayı teşekkür belgelerini de bunlara ekleyebiliriz.

Ahmet Gürlek yazı yaşamına üniversite yıllarında arkadaşlarıyla çıkardığı Çağrı adlı gazete ile başladı. Daha pek çok süreli yayınlarda yazıları yer aldı. *Kütüphanecilik, Kütüphane Dünyası, Türk Kütüphaneciliği, Erciyes, Turizm Magazin, İzmir Kent Kültürü, İzmir Tarih Toplum Dergisi, Ankara'da Develi, Batsöz, Ege'den* dergilerinde yazılarına yer verildi. *Seyrani, Demokrat İzmir, Yeni Asır, Rapor, Yeni Ekonomi, Çağdaş Develi, İzmir* gazeteleri de onun yazılarını yayınladı. Kimi zaman yazılarında Ahmet Kemal takma adını kullandı. İzmir'de yayınlanan *Demokrat İzmir, Yeni Asır* gazetelerinde arşivist, gece sekreteri, muhabir olarak görev yaptı. Rapor gazetesinde "İş Adamının Kütüphanesi" başlığı altında kitap eleştirileri yazdı. Türk Kütüphaneciler Derneği İzmir Şubesi adına Kütüphane Dünyası adlı dergiyi yayınladı. Haftalık *Çağdaş Develi Gazetesi, Yeni Ufuk* ve aylık yayımlanan *İzmir* gazetesinde yazarlığını son yıllara kadar sürdürdü.

Ahmet Gürlek, İzmir Develiler Kültür ve Dayanışma Derneği'nin kurucusuydu. Ege Bölgesi Kayserililer Derneği'nin de yönetim kurulu üyesiydi. Türk Kütüphaneciler Derneği

İzmir Şubesi'nin de üyesiydi. Çeşitli panel, söyleşi ve konferanslara katıldı. Dış ülkelere de ülkelere geziler yaptı. 2007 'de Güney Fransa'daki kütüphaneleri tanımak için yaptığı gezi önemlidir.

Yorulmaz, her zaman memleketine, doğduğu topraklara yoğun bir ilgi duydu. Bütün Anadolu aydınları gibi yaşamını dışarıda geçirdi, ama ülkesinin kültür, tarih, coğrafya ve insanını tanıtmak için yoğun bir çaba harcadı. Bu konuda ciltler dolusu kitap yazdı. Öksüt anıtının varlığını ortaya çıkardı. *Develi'li Şairler ve Yazarlar* başlıklı kitabı büyük bir emeğin ve çabanın ürünüdür. Burada O'nun yaşamını Sevin Sezgin yazdı. Bunu *Develi Fotoğrafları, Develi Şiirleri Antolojisi, Develi Mutfak Kültürü, Seyrani Şiirleri Antolojisi, Develi Evleri, Memleketim Develi* izledi. Bu kadar yoğun bir çalışma düzeni içinde olan Ahmet Gürlek, 30 Mart 2014 akşamı aramızdan ayrıldı. 2 Mayıs günü de Narlıdere'de toprağa verildi. Kederli ailesine başsağlığı dileriz.

İzmir halkı, onun değerini biliyordu. Her yıl düzenlediği daha doğrusu devam ettirdiği konferanslar büyük bir ilgi görüyordu. İzmir Milli Kütüphanesi, Atatürk'ün buyruğuyla Derleme Yasası kapsamına alınmıştı. Son yıllarda, hangi akl-ı evvel, bilmiyorum, Milli Kütüphane'yi bu kapsamdan çıkarmak istedi. Ahmet Gürlek buna üzülmele kalmadı, büyük bir savaşım verdi, çalıştı, yetkililerle konuştu. Sonunda TBMM en doğru ve haklı kararı verdi.

Ahmet Gürlek, büyük bir sorumluluk bilinci taşıyordu. Milli Kütüphane'yi bu sorumluluk bilinciyle yönetti. Kütüphanenin onarılmasından tanıtılmasına kadar her aşamada onun çabasını görüyoruz. Işıklar içinde yatsın...

